

АНАЛИЗА ЕФЕКТА НАЦРТА ЗАКОНА О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

1. КОЈИ СУ ПРОБЛЕМИ КОЈЕ ЗАКОН ТРЕБА ДА РЕШИ?

Закон о основама система образовања и васпитања (у даљем тексту: Закон) донет је 2017. године, као нови и реформски закон у односу на истоимени закон из 2009. године, којим је настављена реформа образовања у Републици Србији, започета 2003. године.

У 2017. години заједничким радом са представницима школа – директорима, секретрима установа, наставницима, родитељима и ученицима, као и стручним друштвима, националним саветима националних мањина, донет је нови закон о основама система образовања и васпитања, ради отклањања констатованих проблема у функционисању система предшколског, основног и средњег образовања и васпитања и побољшања ефикасности и квалитета система.

Годину дана након доношења Закона, током његове примене појавила се потреба за прецизирањем, унапређивањем и усклађивањем појединих решења у овом закону, чија примена доводи до нејасноћа и неуједночености његове примене у пракси.

Нацртом закона о изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања (у даљем тексту: Нацрт закона) приступило се са циљем да се концепција развоја целокупног система образовања прилагоди уоченим потребама у пракси и условима у којима се може одвијати овај процес у Републици Србији.

При томе, у пракси се јасно показало да треба задржати нове тенденције и решења у постојећем закону која су усмерене према општем развоју, унапређивању и трансформацији образовања у складу са потребама друштва, уз поштовање традиционалних вредности нашег образовног система али и праћење тенденција развоја европског система школства и школства развијених земаља.

Проблеми које Нацрт закона треба да реши

Проблеми које Нацрт закона треба да реши, односно разлози за доношење прописа којим ће се створити основ за побољшање обухвата, доступности, квалитета и ефикасности образовања и васпитања јесу у следећем.

После анализа актуелне ситуације у установама и искуства у примени постојећих прописа у области образовања констатовано је да је неопходно извршити:

1) усклађивање Закона са другим прописима, између осталог, Законом о запосленима у јавним службама („Службени гласник РС”, број 113/17), Законом о локалној самоуправи („Службени гласник РС”, бр. 129/07, 83/14 - др. закон, 101/16 - др. закон и 47/18), Законом о образовању одраслих („Службени гласник РС”, бр. 55/13, 88/17 – др. закон и 27/18 – др. закон);

2) прецизирање одредаба којима се уређују питања од значаја за упис деце у први разред основне школе, као и деце која могу бити уписана у развојну групу у предшколском образовању;

3) прецизирање одредаба које се односе на образовање наставника, васпитача и стручних сарадника у школама за образовање и васпитање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом;

4) редефинисање одредаба које се односе на заснивање радног односа лица на месту директора, као и усклађивање тих одредаба са Законом о запосленима у јавним службама („Службени гласник РС”, број 113/17);

5) редефинисање одредаба које се односе на оцењивање ученика из изборних програма и активности, владања и општи успех ученика, као и на право на приговор на оцену и испит;

б) модернизација дигиталног уређења система образовања и у вези са тим формирање нове организационе јединице Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центар за образовну технологију, чији основни задатак је да ради на развоју квалитетног дигиталног образовања и планирању интеграције дигиталне компоненте у опште и специфичне стратешке, развојне и акционе планове на националном нивоу;

7) редефинисање и прецизирање одредаба које се односе на успостављање Јединственог информационог система просвете (ЈИСП);

Проблем образовање наставника у школама за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом

У појединим школама за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом ради одређени број наставника који иако има одговарајући степен образовања – високо образовање, нема у свему и потребне компетенције за рад са овим ученицима, које се стичу на високошколској установи на одговарајућем смеру (врста образовања/ оспособљеност).

Нова решења која се односе на образовање наставника у школама за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом (члан 30. Нацрта) треба да имају за исход повећање стандарда компетенција наставника, које ће допринети подизању образовних постигнућа ученика у тим школама. Стандарди компетенција наставника и образовна постигнућа ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом заједно ће допринети подизању квалитета рада установе у целини. Неспорно је да наставници у школама за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом испуњавају прописане услове у погледу степена образовања, али је током праћења рада ових школа констатовано да код одређеног броја запослених постоји потреба за додатним образовањем из методике наставе, с обзиром да имају неодговарајући смер на Дефектолошком факултету, односно сада - Факултету за специјалну едукацију и реабилитацију за рад у настави у школама за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом. Заправо то су специјални педагози и логопеди који су по звању дефектолози (високо образовање, седми степен) али на својим смеровима нису имали методике рада у настави. Они су се нашли у систему просвете на основу посебних програма који су раније постојали у специјалним школама, а с обзиром да сада постоји само један (национални) програм/ који је објављен у службеном гласилу и примењује се у свим школама на територији Републике Србије и да је донет правилник о врсти стручне спреме наставника за рад у школама за образовање ученика са сметњама у развоју, специјални педагози и логопеди без методика рада у настави више нису у могућности да раде у самој настави и продуженом боравку. Осим наведено гпоједине школе могле су да ангажују само дефектологе са ова

два смера јер друге нису имали на подручју школе коме припадају. Међутим, без обзира на разлог, чињеница је да се сада специјални педагози и логопеди налазе у настави као наставници разредне или предметне наставе (затечно стање). Разумевајући захтеве праксе и потребу унапређивања рада школа за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију је дао потврду да могу да израде програм којим би ови дефектолози добили адекватну доедукацију за рад у настави у школама за образовање ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом. На основу приспелих захтева процена је да оваквих дефектолога има око 100 у Републици Србији. Уз одговарајућу доедукацију, у прописаном року од четири године, они ће стећи потребне додатне компетенције и моћи ће да наставе да раде и да задовоље све захтеве савремене образовне праксе у овој области. Посебно, професионални развој запослених је у функцији подизања квалитета рада установе и упућивањем на додатно образовање већ запослених наставника повећава се ефикасност употребе и овог (кадровског) ресурса образовања и васпитања и унапређује настава и учење. Ово решење је усмерено на остваривање основних циљева образовања и васпитања, између осталог, континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси.

Питање успостављања Јединственог информационог система просвете (у даљем тексту: ЈИСП)

Нацрт закона треба да реши и питање/проблем успостављања ЈИСП-а (члан 175. Нацрта). Досадашњи развој ЈИСП-А базиран је на сопственим снагама Министарства. У складу са законски дефинисаним оквиром и кадровским капацитетима Министарства, развијен је део система који се тиче регистра установа и регистра запослених. Тренутно се ради на успостављању система за доделу јединственог образовног броја (ЈОБ), што је основни предуслов за успостављање регистра ученика. Р азлога због којих се касни са имплементацијом ЈИСП-А има више, а основни су ограничења у законском оквиру (која се добрим делом могу отклонити изменама и допунама Закона у делу који се односи на ЈИСП), ограничен кадровски капацитет Министарства у домену информационог технологија (у даљем тексту: ИТ) и поједине неодговарајуће одлуке из претходног периода. План за наредну годину је да се за развој ЈИСП-А покрене јавна набавка како би се обезбедио потпуно функционалан систем развијен у складу са највишим стандардима.

У вези са наведеним, указујемо да је електронски дневник је набављен за све основне и средње школе у Републици Србији и по успостављању ЈИСП-а, посебно дела који се односи на регистар ученика, биће интегрисан у ЈИСП, у складу са законом који предвиђа да се подаци из ЈИСП-а похрањују у регистар. При томе, недостатак одговарајуће опреме остаје и даље један од проблема са којим се сусрећу школе и Министарство ради на њеном обезбеђивању.

Када су у питању кадрови, школе имају запослене који се по природи посла баве евиденцијама и/или уносом података у одговарајуће базе, то неће бити потребно додатно запошљавање у ове сврхе.

Центар за образовну политику

Ради развоја дигиталног образовања предложено је организовање Центра за образовну технологију (у даљем тексту: Центар) као организационе јединице Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања (члан 46а Нацрта).

Послови Центра до сада нису обављани, тако да запослене није могуће прераспоредити, нити исту опрему користити. Посебно, слични послови нису никада били обављани у постојећим центрима Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања. Из наведеног произлази да нема резултата у области која је повод за успостављање Центра.

Посао осигурања квалитета процеса дигитализације у образовању је свеобухватан и захтева значајна издвајања из буџета. Због врсте и обима послова које Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања већ обавља, као и због структуре кадрова, у овом тренутку није могућа прерасподела постојећих кадрова у оквиру исте организације.

2. КОЈИ СУ ЖЕЉЕНИ ЦИЉЕВИ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Препознајући проблема и мањкавост одређених одредаба постојећег Закона који су се показали у пракси током једногодишње примене тог закона, Нацрт закона треба да омогући:

1) квалитетно и свима под једнаким условима доступно образовања и васпитање,

2) уједначену праксу приликом примене закона,

3) смањење сиромаштва и подизање образовног нивоа становништва:

- *смањење стопе сиромаштва унапређивањем и стварањем већих могућности за стицање средњег образовања одраслих*

• Подизање нивоа образовања је ефикасан начин за смањивање сиромаштва у Републици Србији.

• Значај образовања се огледа и у чињеници да се стопа сиромаштва смањује са повећањем стручне спреме носиоца домаћинства : 20,2% сиромашних је без основне школе а 1% је оних са завршеним факултетом. највећи проценат сиромашних - 61,5% од укупног броја сиромашних је без основне школе или само са завршеном основном школом¹.

• омогућавањем стицања средњег образовања лицима која су рано напустила, односно нису завршила средње образовање.

- *Повећање компјутерске писмености становништва*

• Образовни ниво укупног становништва Републике Србије, и поред релативно дуге традицију обавезног и бесплатног основног образовања и васпитања (од 1952. године) и бесплатног средњег образовања и васпитања није задовољавајући.

• Показатељи нивоа образованости становништва: школска спрема, писменост и компјутерска писменост директно су повезани са степеном друштвено-економског развоја.

¹ Публикација: Сиромаштво у Србији у 2014. години, издавач Тим за социјално укључивање и смањење сиромаштва Влада републике Србије, август 2015.

Подаци о компјутерској писмености² становништва србије старијег од 15 година по попису из 2011. године су:

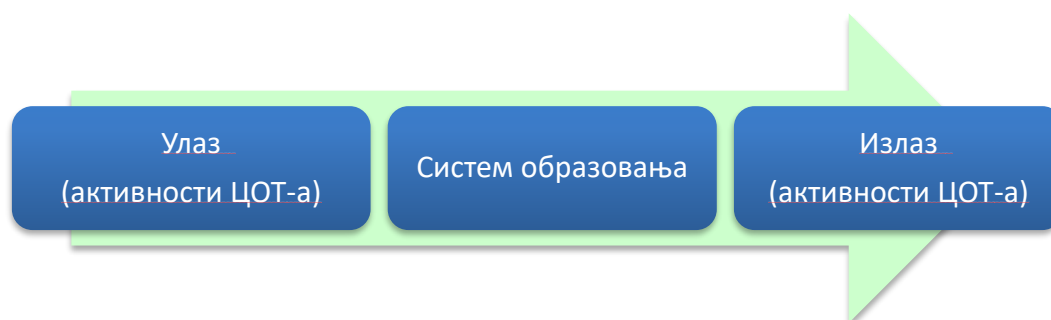
- компјутерски је писмено 34,21%
- делимично је компјутерски писмено 14,78%
- неписмено 51,01%

С обзиром на значај савремених технологија и потребу њиховог коришћења у свакодневним и професионалним активностима компјутерска писменост је озбиљан изазов који се поставља пред образовни и васпитни систем и који настоји да у одређеној мери реши и овај нацрт.

4) већу ефикасност и ефективност система образовања и васпитања, формирањем организационе јединице Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања – Центра за образовну технологију –

У фокусу рада будућег Центра за образовну технологију јесте израда инструмената образовне политике и реализација истраживања који треба да осигурају квалитетну интеграцију дигиталне технологије у систем образовања чиме се постиже повећање нивоа квалитета образовања.

Активности Центра окренуте су ка профилисању инструмената и мера на „улазу” у образовни систем и праћењу и мерењу ефеката образовне политике у области дигитализације у образовању, на „излазу”.

Примери инструмената и мера образовне политике у области дигитализације у образовању (улаз):

- увођење и промовисање оквира за самовредновање и процену електронске зрелости образовне установе
- јачање капацитета установа за икт сегмент школског развојног планирања
- развој инструмената за процену дигиталних компетенција ученика
- развој инструмената за процену дигиталних компетенција наставника
- развој квалитативних и квантитативних индикатора за праћење развоја дигиталног образовања

² Компјутерска писменост је дефинисана као способност лица да користи основне рачунарске апликације у извршењу свакодневних задатака (на послу, у школи, код куће). У вези с тим прикупљени су подаци о томе да ли лице зна да врши обраду текста, израђује табеле, шаље и прима електронску пошту, као и да ли зна да користи интернет

- израда стандарда квалитета дигиталних садржаја (отворених образовних ресурса)
- јачање капацитета актера укључених у целоживотно учење за израду отворених образовних ресурса
- израда препорука, допринос изради стратешких докумената, сарадња са кључним актерима који утичу на развој образовања

Примери праћења и мерења ефеката образовне политике у области дигитализације у образовању (излаз):

- праћење ученичких постигнућа у области дигиталне и информатичке писмености
- процена нивоа дигиталне и информатичке писмености на крају основног образовања
- процена нивоа дигиталне и информатичке писмености на крају средњег образовања
- процена нивоа дигиталне и информатичке писмености наставника
- праћење и анализа ефикасности и начина коришћења икт опреме у образовним установама у доуниверзитетском образовању
- секундарне анализе на основу резултата међународних истраживања

Већа ефикасност и ефективност система образовања оствариће се кроз:

- увођење (тренутно непостојећих) мера и инструмената образовне политике у сфери дигитализације и
- континуирано, на подацима и истраживањима засновано праћење напретка овог сегмента образовног система.

5) унапређивањем решења у систему Јединственог информационог система просвете (ЈИСП), ради осигурања прикупљања потребних података и њихове анализе што је један од елемената за унапређивање и рационализацију образовања и васпитања, будући да у образовно-васпитном систему Републике Србије не постоји потпуно успостављен ЈИСП, те стога органи и институције нису увек у могућности да сагледају, односно утврде одређене податке на нивоу целе државе

3. ДА ЛИ СУ РАЗМАТРАНЕ МОГУЋНОСТИ ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА БЕЗ ДОНОШЕЊА АКТА

Имајући у виду све претходно наведене проблеме, разматране су следеће могућности:

1) Status quo -недоношење новог закона о изменама и допунама оставило би нерешене проблеме, будући да се одредбе постојећег закона могу унапредити једино његовом изменом и допуном, а не подзаконским актима.

2) Доношење новог закона, односно закона о изменама и допунама Закона Досадашња пракса и искуство су показали да постојећи проблеми не могу да буду решени без измена и допуна важећег закона. Министарство мора да се креће у законским оквирима и има обавезу да поступа у складу са постојећим одредбама, које према важећим решењима не доприносе у потпуности квалитету, ефикасности и ефективности система образовања и васпитања. Приликом припреме Нацрта закона посебно су узети

у обзир резултати и искуства стечена увођењем нових профила у средњем стручном образовању, укључивањем маргинализованих група у систем образовања и васпитања, резултати самовредновања и спољног вредновања установа, резултати међународних тестирања, искуства у примени постојећих решења и др..

На основу наведеног Министарство сматра да је доношење Закона изменама и допунама Закона о основама система образовања и васпитања једини начин за успостављања система, односно правног оквира за решавање постојећих проблема и остваривања предвиђених циљева.

4. ЗАШТО ЈЕ ДОНОШЕЊЕ АКТА НАЈБОЉИ НАЧИН ЗА РЕШАВАЊЕ ПРОБЛЕМА

Доношење закона којим би се извршиле измене и допуне важећег закона, је једини начин решавања проблема на које је указала досадашња примена Закона и остваривања напред наведених циљева.

Наиме, постојећи проблеми нису се могли решити на други начин, имајући у виду да је неопходно створити законске предуслове за унапређивање, модернизацију, рационализацију и подизање квалитета образовања и васпитања (питања која се могу уредити само законом). Осим тога, низ закона донетих у других областима захтева измену овог закона, како би се успоставио јединствени и усклађени правни систем државе.

Не постоји могућност да се конкретна решења уреде подзаконским актима, будући да представљају материју коју је могуће уредити искључиво законом.

5. НА КОГА ЋЕ И КАКО НАЈВЕРОВАТНИЈЕ УТИЦАТИ РЕШЕЊА У ЗАКОНУ

Нови закон имаће позитиван утицај како на децу и ученике, односно одрасле који стичу образовање по одредбама овог Закона, тако и на родитеље/друге законске заступнике деце и ученика, на запослене у установи, на стручна и саветодавна тела у области образовања и васпитања, на осниваче установа - друга правна или физичка лица.

Решења ће утицати на:

- **децу, ученике и одрасле** – јасније и прецизније дефинисане одредбе које се односе на приговор на оцену и испит, утврђени рокови и мере у васпитно-дисциплинском поступку, добијање отворених образовних ресурса и апликација; већа доступност образовно-васпитног рада на српском језику у иностранству деци и ученицима који привремено или стално бораве у иностранству;
- **родитеље, односно друге законске заступнике ученика** – могућност приступа електронској бази података, односно информацијама које се односе на образовни статус њиховог детета;
- **директоре установа** – измена услова у погледу радног искуства за директоре предшколских установа, измена радно-правног статуса директора, усклађивање са одредбама Закона о запосленима у јавним службама;

- **наставнике, васпитаче и стручне сараднике** – тачно дефинисање норме непосредног рада; утврђен основ за обрачунавање висине отпремнине приликом престанка радног односа; подизање квалитета образовања за наставнике који изводе образовно-васпитни рад у школи за ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом; јасније дефинисање одредаба које се односе на праћење и оцењивање ученика; нови програми обука у области дигиталног образовања или друге обуке из надлежности Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања које се остварују коришћењем интернета и др.
- **установе** – добија стручну помоћ и подршку приликом праћења дигиталне компоненте у оквиру самовредновања, спољашњег вредновања рада установа, спровођења националних испита, спровођења националних испитивања, израде образовних стандарда и стандарда квалитета рада установа тако што ће оснивањем Центра за образовну технологију бити омогућена потпуна доступност за добијање ове врсте помоћи; могућност коришћења стручне помоћи од стране ресурсног центра, и то како у виду обученог кадра, тако и у погледу асистивне технологије; добијање базе дигиталних образовних садржаја, као и отворених образовних ресурса и апликација;
- **грађане** – наши држављани који бораве у иностранству имаће већу доступност бесплатном образовању и васпитању њихове деце на српском језику.

6. КАКВЕ ТРОШКОВЕ ЋЕ ПРИМЕНА ЗАКОНА ИЗАЗВАТИ ГРАЂАНИМА И ПРИВРЕДИ, А НАРОЧИТО МАЛИМ И СРЕДЊИМ ПРЕДУЗЕЋИМА

За спровођење овог акта нису потребна финансијска средства у 2018. години, а за 2019. годину планирана су средства у висини од 12.885.000,00 динара.

Посебно, Законом о изменама и допунама Закона неће бити повећан износ трошкова успостављања ЈИСП-а, који су већ опредељени из средстава буџета Републике Србије приликом доношења Закона о основама система образовања и васпитања.

У вези са потребним дошколовавањем (члан 30. Нацрта), лица која желе да заснују однос у школи за децу са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и запослени на сваком другом радном месту, сами сnose трошкове стицања свог додатног одговарајућег образовања које је потребно, односно прописано за обављање одређених послова . Нацртом закона је прописан рок од четири године за стицање овог додатног образовања и очекује се да ће у том року наставници испунити овај захтев (уколико не испуне, поступиће се као и у случају осталих запослених јер се сваке године приликом распоређивања наставника и утврђивања норме наставника по предметима утврђује испуњеност услова за обављање послова у складу са захтевима конкретног радног места – степен и врста образовања).

7. ДА ЛИ СУ ПОЗИТИВНЕ ПОСЛЕДИЦЕ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА ТАКВЕ ДА ОПРАВДАВАЈУ ТРОШКОВЕ КОЈЕ ЋЕ ОН СТВОРИТИ?

Позитивне последице доношења закона су:

- побољшан квалитет образовања и васпитања;

- јасан начин оцењивања ученика;
- већи обухват одраслих, односно полазника у средње образовање и васпитање , а самим тим и њихову већу запошљивост и повећану социјалну кохезију у друштву;
- услед очекиване веће стопе запошљивости очекује се последично и смањивање стопе сиромаштва и смањивање различитих видова социјалне помоћи незапосленим лицима, а уједно ће се повећати средства буџета додатним порезима и доприносима која плаћају запослена лица;
- успостављање савременијег и прилагођеног јединственог информационог система просвете (ЈИСП), ради осигурања прикупљања и анализе свих података у образовању и васпитању, треба да повећа ефикасност и ефективност целокупног система образовања и васпитања, и то како краткорочно тако и дугорочно будући да ће држава бити у могућности да пројектује потребе система за дужи временски период, анализира постојеће мере и предлажу даље мере за унапређивање квалитета, ефикасности и ефективности система образовања и васпитања;

8. ДА ЛИ СЕ ЗАКОНОМ ПОДРЖАВА СТВАРАЊЕ НОВИ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА И ТРЖИШНА КОНКУРЕНЦИЈА

Предложени Закон ни на који начин не ограничава тржишну конкуренцију.

9. ДА ЛИ СУ СВЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНЕ СТРАНЕ ИМАЛЕ ПРИЛИКУ ДА СЕ ИЗЈАСНЕ О ЗАКОНУ

Закључком Одбора за јавне службе Владе 05 Број: 011-9598/2018 од 10. октобра 2018. године утврђено је да јавну расправу поводом Нацрта закона о изменама и допунама закона о основама система образовања и васпитања није потребно спроводити, будући да обим и суштина измена и допуна Закона о основама система образовања и васпитања нису таквог карактера да захтевају јавну расправу имајући у виду да се предложеним решењима из Нацрта закона битно не мењају решења из постојећег закона којим се уређују основе система образовања и васпитања. Такође један од разлога за овакву одлуку је да су предложеним одредбама Нацрта закона у највећој мери извршена термилошка прецизирања, имајући у виду да су постојеће формулације стварале недоумице приликом примене конкретних одредаба Закона о основама система образовања и васпитања.

Напомињемо да су се током једногодишње примене Закона представници наставника, директора, стручних сарадника, родитељи, односно други законски заступници, органи јединице локалне самоуправе и други достављали своје примедбе и предлоге за измену и допуну одређених законских решења, као и захтеве за давање мишљења о примени конкретних одредаба Закона. Примедбе су се односиле , између осталог, на непрецизности одредаба које се односе на оцењивање ученика из изборних програма и општи успех, поступак који се спроводи након уложеног приговора на оцену и испит, рокове у вези са васпитно-дисциплинским поступком, регулисање статуса директора након обављања ове дужности у трећем и сваком наредном мандату, обавезу полагања лиценци одређених категорија запослених у предшколским установама,

висину отпремнине лица којима је престао радни однос услед губитка здравствене способности за рад са децом и ученицима и друго. Након разматрања пристиглих примедби и указивања на поменуте непрецизности, које су доводиле, између осталог, и до неуједначене праксе, приступило се изменама и допунама конкретних одредаба.

10. КОЈЕ ЋЕ СЕ МЕРЕ ТОКОМ ПРИМЕНЕ ЗАКОНА ПРЕДУЗЕТИ ДА БИ СЕ ПОСТИГЛО ОНО ШТО СЕ ЗАКОНОМ ПРЕДВИЂА

Ради спровођења Закона предвиђено је да министар донесе следеће подзаконске акте:

- Правилник о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности установе (члан 92. Нацрта) - рок: годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Друге мере и активности за примену законских решења, између осталог, су:

- успостављање адекватнијег Јединственог информационог система просвете ради унапређивања процеса доношења одлука у образовању и васпитању на основу релевантних података (у успостављању ЈИСП-а подршку Министарству ће пружити Канцеларија за ИТ) - рок: 30. новембар 2019. године;

- организовање Центра за образовну технологију као организационе јединице Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања (примењује се одредба Закона којом је прописано да ће завод и усагласити организацију и рад са овим законом у року од три месеца од дана ступања на снагу овог закона);

- редефинисање ресурсних центара;

- спровођења огледа у школама и њихово праћење путем надзора (инспекцијског и стручно-педагошког надзора);

- квалитетније и ефикасније праћење и оцењивање ученика путем надзора.

Органи и организације надлежне за спровођење закона су: Министарство; покрајински секретаријат; заводи; савети; органи јединице локалне самоуправе; образовне и васпитне установе; стручна друштва и струковна удружења; интерресорне комисије; секторска већа, ресурсни центри, установе вежбаонице, високошколске установе које школују будуће наставнике, васпитаче и стручне сараднике, привредна друштва, удружења послодаваца; орган надлежан за послове запошљавања.